

АНОТАЦІЯ

Куліков О.П. Принципи і методи післявоєнного відновлення історичного середовища міста (на прикладі міста Одеси) – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 192 – Будівництво та цивільна інженерія, галузь знань 19 – Архітектура та будівництво. – Київський національний університет будівництва і архітектури, м. Київ, 2026 р.

Основний зміст дисертаційної роботи

Дисертаційна робота спрямована на комплексне дослідження проблем збереження та післявоєнного відновлення історичного середовища міста (на прикладі міста Одеси) та його забудови в умовах масштабних воєнних руйнувань, із застосуванням інженерно-будівельного, містобудівного та пам'яткоохоронного підходів.

Враховуючи багатовимірний характер проблеми відновлення пошкоджених пам'яток нерухомої культурної спадщини та нерозривний зв'язок між заходами, які спрямовані на збереження та післявоєнну реставрацію міського середовища Одеси та історичних будівель, які формують таке середовище, дослідження має міждисциплінарний характер і охоплює одночасно питання, які відносяться до галузей містобудування, архітектури та цивільної інженерії. В той же час комплексність опрацювання цієї проблеми допомагає сформувати цілісний підхід до її вирішення.

Основною метою роботи є дослідження та формування наукового методологічного апарату, необхідного для комплексного підходу до відновлювальних заходів історичного середовища та історичної забудови міста Одеси. Передбачається, що такий методологічний апарат: буде побудований на аналітичному вивченні міжнародного досвіду відновлення історичного середовища міст, які були зруйновані або пошкоджені внаслідок воєн та конфліктів; формуватиме базові принципи та підходи до післявоєнного відновлення пошкодженого історичного середовища; враховуватиме

необхідність розроблення науково обґрунтованої методології оцінки впливу вибухових хвиль на несучі конструкції об'єктів культурної спадщини; пропонуватиме алгоритм визначення першочерговості відновлення історичних будівель з урахуванням конструктивних, містобудівних, функціональних, культурних, правових та інших чинників, з метою фінансування заходів з відновлення; визначатиме конкретні організаційно-управлінські механізми післявоєнного відновлення історичного середовища.

У вступі обґрунтовано актуальність обраної теми дослідження, яка пов'язана із наслідками пошкоджень та руйнувань об'єктів нерухомої культурної спадщини міста Одеси, яке у 2023 році було включено у перелік пам'яток всесвітньої культурної спадщини ЮНЕСКО і у зв'язку з чим представляє надзвичайну цінність для України та світу. Визначено історичне середовище міста Одеси об'єктом дослідження. Предметом дослідження є містобудівні, інженерні, пам'яткоохоронні, організаційні та інші рішення і підходи, спрямовані на збереження та відновлення історичного середовища міста Одеси та його історичної забудови. В цій частині роботи також сформульовано мету та завдання дослідження, проаналізовано літературні джерела, окреслено наукову новизну, а також наведено відомості про апробацію результатів дисертації в наукових публікаціях і на фахових наукових конференціях.

У першому розділі узагальнено теоретико-методологічні засади заходів щодо збереження історичного міського середовища, у тому числі досліджено семантичні рамки поняття історичного міського середовища у його зв'язку з іншою термінологією, яка використовується у містобудівній сфері та сфері збереження культурної спадщини. Розглянуто еволюцію поняття “історичне середовище” та його взаємодію з концепцією історичного міського ландшафту в контексті сучасних міжнародних підходів, проаналізовано ключові принципи та хартії ЮНЕСКО й ІКОМОС.

В дослідженні розглянуто та проаналізовано досвід повоєнного відновлення ряду європейських та близькосхідних країн після збройних

конфліктів. Зокрема, вивчені вдалі та невдалі спроби відновлення зруйнованого історичного середовища та пошкоджених пам'яток архітектури Варшави, Дрездена, Києва та інших міст, самобутнє міське середовище яких було під загрозою повної втрати після тривалих бойових дій. Вивчено роль та значення інституційної готовності до заходів з відновлення міст, співпраці з міжнародними партнерами, важливість поєднання заходів зі збереження автентичного характеру історичної забудови з зовнішньою подібністю будівель, але без збереження оригінальних будівельних матеріалів.

На основі проведеного аналізу сформульовано ключові стратегічні принципи, актуальні для збереження та післявоєнного відновлення історичного середовища міста (міста Одеси зокрема), які базуються на поєднанні історичної та наукової достовірності, збереженні автентичності, використанні сучасних технологічних рішень та дотриманні принципів сталого розвитку. Ключові заходи охоплюють глибокий аналіз попереднього досвіду, використання архівної документації та пріоритетне відродження історичного центру через чітко визначені принципи і структуровані підходи. Процес передбачає створення прозорих організаційних структур із залученням громадськості та фахових кадрів, впровадження інноваційних матеріалів і методів конструктивної модернізації при обґрунтовано контрольованому моніторингу автентичності.

У другому розділі досліджено етапи формування планувальної структури історичного центру Одеси, фактори, які зумовили особливості існуючої планувальної схеми вулиць міста та його історичної забудови. Підкреслено схожість ректангулярної мережі вулиць Одеси з гіподамовими планувальними схемами грецьких та римських стародавніх міст. Проаналізовано планувальну структуру міста та панорамно-ландшафтні зв'язки як чинники збереження просторової цілісності історичного середовища.

Вивчено типологію історичної забудови, архітектурні стилі та її містобудівні особливості. Досліджено домінування архітектурних стилів

(класицизму, ампіру, історизму, модерну тощо) в забудові міста впродовж історії його розвитку та визначено класицизм та еkleктику як найбільш поширені прийоми в архітектурних рішеннях вибору зовнішнього виду будівель. При цьому відмічено, що архітектурна різноманітність міста поєднується з цілісністю масштабів, силуетів і панорам.

Проаналізовано типи забудови територій історичного центру міста відповідно до діючих нормативно-правових актів та містобудівних документів, визначені основні пізнавані пам'ятки, які сконцентровані в межах охоронюваної території історичного центру Одеси як пам'ятки ЮНЕСКО та її буферної зони.

З урахуванням інформації, наведеної в історико-архітектурному опорному плані Одеси, визначені межі та режими використання історичних зон, з додатковим урахуванням аспекту включення історичного центру до списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Встановлено, що факт включення історичного центру Одеси до переліку об'єктів ЮНЕСКО, також вимагає подальшого розроблення Плану управління об'єктом ЮНЕСКО та актуалізації історико-архітектурного опорного плану, поряд з переглядом Генерального плану міста Одеси з метою відображення останніх змін у містобудівній ситуації та статусі історичного центру міста.

У третьому розділі здійснено системний аналіз впливу російської збройної агресії на історичне середовище міста Одеси, проаналізовано обсяги пошкоджень, завданих історичній культурній спадщині міста, у тому числі пам'яткам історії, архітектури та містобудування національного та місцевого значення. Відмічено, що в межах м. Одеси було пошкоджено 176 об'єктів культурної спадщини. Із 42 пам'яток національного значення, зареєстрованих в м. Одесі, пошкоджено 22 будівлі, які безпосередньо розташовані в межах території об'єкта всесвітньої культурної спадщини ЮНЕСКО.

Досліджено характер і типи воєнних руйнувань історичної забудови, класифіковано ушкодження та загрози для конструктивної стабільності будівель. Встановлено, що більшість пошкоджень історичної забудови Одеси

внаслідок ракетних ударів і застосування ударних безпілотних апаратів належать до I–II категорій руйнувань. Такі руйнування підлягають відновлювальним реставраційним заходам, поза цим вони потребують першочергових протиаварійних заходів. Водночас прямі влучання ракет та ударних безпілотних літальних апаратів призводять до руйнувань III–IV категорій, що унеможлиблює збереження існуючих конструктивних схем без радикальних втручань або повного демонтажу. Окрему увагу приділено нормативно-правовим аспектам оцінювання характеру пошкоджень і аналізу конкретних об'єктів культурної спадщини, що зазнали уражень. Виконані дослідження дозволили встановити закономірності пошкодження історичних будівель унаслідок вибухових навантажень, визначити ключові ризики втрати конструктивної стабільності.

Для комплексного розуміння причин пошкоджень будівель та обрання заходів з їх консервації або відновлення, проведено дослідження розрахункових інструментів, які б дозволяли продемонструвати специфіку роботи різних конструкційних матеріалів з метою коректної оцінки руйнувань та раціонального вибору матеріалів для реалізації проектів відновлення. В цій частині розглянуто характер впливів вибухових ударних хвиль на несучі конструкції історичних будівель, зведених з ракушняку (черепашнику) як основного будівельного матеріалу та інших матеріалів, а також здатність стінових конструкцій історичних будівель протистояти зовнішнім позапроектним впливам, спровокованим дією вибухових хвиль у ґрунті та повітрі. Рекомендовані інженерні заходи із запобігання пошкодженням.

У четвертому розділі узагальнено та систематизовано сучасні методи обстеження, оцінки та первинного реагування на пошкодження об'єктів нерухомої культурної спадщини в умовах збройного конфлікту та післявоєнного відновлення. Ефективне поєднання методів технічного обстеження (лазерного сканування, фотограмметрії, геофізичних і неруйнівних методів) дозволяє одночасно точно встановлювати фактичний стан об'єктів та виявляти приховані дефекти, деформації та втрати автентичної

матеріальної субстанції історичної забудови. Інтеграція даних технічного обстеження у цифрові аналітичні середовища (BIM, GIS) формує системність досліджень та створює передумови для довгострокового моніторингу.

Відмічена роль методів консервації, тимчасової стабілізації та протиаварійних заходів у роботі, пов'язаній зі збереженням та відновленням історичної забудови. Проведений аналіз засвідчив, що ефективність збереження та подальшої реставрації пам'яток безпосередньо залежить від комплексності застосованих підходів, які поєднують інженерно-технічні, цифрові, аналітичні та організаційні інструменти.

Запропоновано авторський метод пріоритизації відновлення пошкоджених об'єктів культурної спадщини, який базується на системі коефіцієнтів, що, зокрема, враховують ступінь руйнації пам'ятки, її історико-культурний статус, рівень автентичності матеріалів, розташування в структурі міста, функціональне призначення об'єкта, туристичний та інвестиційний потенціал пам'ятки для міста, характер права власності, часову тривалість та вартість відновлення історичної будівлі. Цей метод може бути використаний в роботі державних органів та органів місцевого самоврядування для прийняття управлінських рішень щодо виділення фінансування пошкодженим історичним будівлям, а також в роботі пам'яткоохоронних і проектних організацій. В цій частині дослідження також наведені практичні приклади застосування математичної моделі методу на реальних об'єктах історичної забудови Одеси, зокрема на прикладі Спасо-Преображенського кафедрального собору та Одеської обласної філармонії.

У п'ятому розділі розглянуто організаційно-управлінські механізми післявоєнного відновлення історичного середовища, сформульовано принципи сталого та автентичного відновлення.

З урахуванням рівня культурної цінності, ступеня пошкодження, соціально-економічної значущості та потенціалу подальшого розвитку, визначено необхідність диференціювання підходу до встановлення зон

історичного середовища для пріоритетного втручання та регламенти робіт у межах історичної тканини міста.

Проаналізовано роль державних, муніципальних, громадських структур в системі моніторингу стану пам'яток. Відмічено необхідність створення міжвідомчих комісій, які опікуватимуться проблемами відновлення пошкодженого історичного середовища та їх роботи на системній основі.

Розглянуто можливі моделі фінансування післявоєнної реставрації. Зокрема, відмічена роль міжнародних організацій та урядів у підтримці відновлювальних робіт. Підкреслено необхідність створення органу управління об'єктом всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. В контексті розподілу зон відповідальності між учасниками відновлювальних заходів визначено, що раціональною є модель комплементарної участі держави, донорів та власників історичних будівель у заходах, пов'язаних з відновленням історичних будівель після пошкоджень, зокрема публічні та донорські кошти можуть спрямовуватися на забезпечення конструктивної безпеки, протиаварійні та реставраційні роботи, а участь власників полягатиме у співфінансуванні експлуатаційних і супутніх заходів.

Ключові слова: історичне середовище, історична забудова, історичні будівлі, планування територій, просторовий розвиток, культурна спадщина, охорона пам'яток архітектури, охоронні зони, метод пріоритизації відновлення історичних будівель, післявоєнна відбудова, відновлення міст, реконструкція, вибухова хвиля, повітряний вибух, обстеження будівель і споруд.

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗДОБУВАЧА ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Статті у наукових виданнях, які цитуються у наукометричних базах даних Scopus та Web of Science

1. Oleksandr KULIKOV, Tomasz Krotowski. Regeneration problems of the Odesa historical environment in the conditions of post-war reconstruction.

International journal of conservation science Volume 16, Issue 2, 2025: 1139-1154
DOI: 10. 36868/IJCS.2025.02.25 ISSN: 2067-533X

Статті у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України категорії “Б”

1. Куліков О.П. Деякі питання збереження об’єктів всесвітньої культурної спадщини у військовий час на прикладі історичного центру Одеси. – Містобудування та територіальне планування, (89), с. 388–403. DOI: 10.32347/2076-815X.2025.89.388-403 УДК: 711 С.388 – 403

2. Куліков О.П. Аналіз історичних витоків міста Одеса та його містобудівної концепції – Просторовий розвиток: Науковий збірник / Головн. ред. О. Шкуратов. – К., КНУБА, 2025. – Вип. 14. – 502 с. DOI: 10.32347/2786-7269.2025.14.133-147 УДК: 711 С.133 – 147

3. Куліков О.П. Метод оцінки пріоритетності відновлення пошкоджених пам’яток архітектури на прикладі міста Одеса – Містобудування та територіальне планування: Наук.-техн. збірник / Головн. ред. М.М. Дьомін. – К., КНУБА, 2026. – Вип. 91. – 674 с., DOI 91: <https://doi.org/10.32347/2076-815x.2026.91> УДК: 711.11

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

1. Oleksandr KULIKOV. Regeneration problems of the Odesa historical environment in the conditions of post-war reconstruction. Euroinvent International Conference on Innovative Research June 8-9, 2025. P.141

2. Куліков О.П. Інституційні інструменти відновлення пошкоджених війною пам’яток архітектури як частини культурної спадщини України. Міжнародний науково-технічний форум “Архітектура, будівництво, дизайн: виробництво, інформатизація, менеджмент” 24-25 листопада 2025 р. КНУБА

ABSTRACT

Kulikov, O.P. Principles and methods of post-war restoration of the historical environment of the city (using the example of the city of Odesa) – Qualifying scientific thesis in manuscript form.

Dissertation for the degree of Doctor of Philosophy in the specialty 192 – Construction and Civil Engineering, field of knowledge 19 – Architecture and Construction. – Kyiv National University of Construction and Architecture, Kyiv, 2026.

Main content of the dissertation

The dissertation work is aimed at a comprehensive study of the problems of preservation and post-war restoration of the historical environment of the city (using the example of the city of Odesa) and its historical buildings in conditions of large-scale war destruction, using engineering and construction, urban planning and monument protection approaches.

Considering the multidimensional nature of the problem of restoration of damaged monuments of immovable cultural heritage and the inextricable link between measures aimed at the preservation and post-war restoration of the urban environment of Odesa and the historical buildings that form such an environment, the study is interdisciplinary in nature and simultaneously covers issues related to the fields of urban planning, architecture and civil engineering. At the same time, the complexity of the study of this problem helps to form a holistic approach to its solution.

The main purpose of the dissertation is to study and form a scientific methodological apparatus necessary for a comprehensive approach to restoration measures of the historical environment and historical buildings of the city of Odesa. It is assumed that such a methodological apparatus: will be built on an analytical study of international experience in restoring the historical environment of cities that were destroyed or damaged as a result of wars and conflicts; will form basic principles and approaches to the post-war restoration of the damaged historical environment; will take into account the need to develop a scientifically sound methodology for assessing the impact of blast waves on the load-bearing structures of cultural heritage sites; will propose an algorithm for determining the priority of restoring historical buildings, taking into account structural, urban planning, functional, cultural, legal and other factors, in order to finance restoration measures;

will determine specific organizational and management mechanisms for the post-war restoration of the historical environment.

The introduction substantiates the relevance of the chosen research topic, which is linked to the consequences of damage and destruction to immovable cultural heritage sites in the city of Odesa, which was included in the UNESCO World Heritage List in 2023 and, as such, represents extraordinary value for Ukraine and the world. The historical environment of the city of Odesa is determined as the object of research. The subject of the research is urban planning, engineering, monument protection, organizational and other solutions and approaches aimed at preserving and restoring the historical environment of the city of Odesa and its historical buildings. This part of the work also formulates the goal and objectives of the research, analyzes literary sources, outlines scientific novelty, and provides information on the approval of the results of the dissertation in scientific publications and at professional scientific conferences.

The first chapter summarizes the theoretical and methodological foundations of measures aimed at preserving the historic urban environment, including an examination of the semantic framework of the concept of the historic urban environment in relation to other terminology used in the fields of urban planning and cultural heritage preservation. The evolution of the concept of “historic environment” and its interaction with the concept of the historic urban landscape in the context of contemporary international approaches are examined, and the key principles and charters of UNESCO and ICOMOS are analyzed.

The study examines and analyzes the experience of post-war reconstruction in a number of European and Middle Eastern countries following armed conflicts. In particular, the study examines successful and unsuccessful attempts to restore the destroyed historical environment and damaged architectural monuments in Warsaw, Dresden, Kyiv and other cities, whose distinctive urban environments were at risk of being completely lost following prolonged hostilities. The role and significance of institutional readiness for urban restoration efforts, cooperation with international partners, and the importance of combining measures to preserve the authentic

character of historic buildings with external similarity of it but without preserving the original building materials were examined.

Based on the analysis, key strategic principles relevant for the preservation and post-war restoration of the historical environment of the city (the city of Odesa in particular) have been formulated, which are based on a combination of historical and scientific reliability, preservation of authenticity, use of modern technological solutions, and adherence to the principles of sustainable development. Key measures include a deep analysis of previous experience, the use of archival documentation, and the priority revival of the historical center through clearly defined principles and structured approaches. The process involves the creation of transparent organizational structures with the involvement of the public and professional personnel, the introduction of innovative materials and methods of constructive modernization with reasonably controlled authenticity monitoring.

The second chapter examines the stages in the development of the urban layout of Odesa's historic center, as well as the factors that shaped the distinctive features of the city's existing street grid and its historic built environment. It highlights the similarities between Odesa's rectangular street grid and the grid-based urban layouts of ancient Greek and Roman cities. The city's planning structure and panoramic-landscape connections are analyzed as factors in preserving the spatial integrity of the historic environment.

The typology of historical buildings, architectural styles and its urban planning features have been studied. The dominance of architectural styles (classicism, empire, historicism, modernism, etc.) in the city's buildings throughout the history of its development has been investigated and classicism and eclecticism have been identified as the most common techniques in architectural solutions for choosing the exterior appearance of buildings. At the same time, it is noted that the architectural diversity of the city is combined with the integrity of scales, silhouettes and panoramas.

The types of development in the historic city center were analyzed in accordance with current regulatory and legal acts and urban planning documents;

the main recognizable monuments concentrated within the protected territory of Odessa's historic center—as a UNESCO site and its buffer zone—were identified.

Taking into account the information provided in the historical and architectural reference plan of Odesa, the boundaries and modes of use of historical zones have been determined, with additional consideration of the aspect of the inclusion of the historical center in the UNESCO World Heritage List. It has been established that the fact of the inclusion of the historical center of Odesa in the UNESCO list of sites also requires further development of the UNESCO Site Management Plan and updating of the historical and architectural reference plan, along with a revision of the General Plan of the city of Odesa in order to reflect the latest changes in the urban planning situation and the status of the historical center of the city.

The third section provides a systematic analysis of the impact of Russian armed aggression on the historical environment of Odesa, analyzes the extent of damage caused to the historical cultural heritage of the city, including monuments of history, architecture and urban planning of national and local importance. It was noted that 176 cultural heritage sites were damaged within the city of Odesa. Of the 42 monuments of national importance registered in the city of Odesa, 22 buildings were damaged, which are directly located within the territory of a UNESCO World Heritage Site.

The nature and types of military destruction of historical buildings were studied, and damage and threats to the structural stability of buildings were classified. It was established that most of the damage to the historical buildings of Odesa as a result of missile strikes and the use of strike drones belong to categories I–II of destruction. Such destruction is subject to restorative restoration measures, and in addition, they require priority emergency measures. At the same time, direct hits of missiles and strike drones lead to destruction of categories III–IV, which makes it impossible to preserve existing structural schemes without radical interventions or complete dismantling. Special attention is paid to the regulatory aspects of assessing the nature of damage and analyzing specific cultural heritage

sites that have been damaged. The conducted research allowed us to establish patterns of damage to historical buildings due to explosive loads and to identify key risks of loss of structural stability.

For a comprehensive understanding of the causes of damage to buildings and the selection of measures for their conservation or restoration, a study of calculation tools was conducted that would demonstrate the specifics of the operation of various structural materials in order to correctly assess damage and rationally select materials for the implementation of restoration projects. This part considers the nature of the effects of explosive shock waves on the load-bearing structures of historical buildings built of shell rock (rakushnyak) as the main building material and other materials, as well as the ability of wall structures of historical buildings to perceive and resist external non-design influences, in particular those provoked by the action of explosive waves in air. Recommended engineering measures for preventing damages.

The fourth section summarizes and systematizes modern methods of survey, assessment and initial response to damage to immovable cultural heritage sites in conditions of armed conflict and post-war reconstruction. An effective combination of technical survey methods (laser scanning, photogrammetry, geophysical and non-destructive methods) allows simultaneously to accurately establish the actual condition of the sites and detect hidden defects, deformations and losses of the authentic material substance of historical buildings. Integration of technical survey data into digital analytical environments (BIM, GIS) forms the systematization of research and creates the prerequisites for long-term monitoring.

The role of methods of conservation, temporary stabilization and emergency measures in work related to the preservation and restoration of historical buildings is noted. The analysis showed that the effectiveness of the preservation and subsequent restoration of monuments directly depends on the complexity of the applied approaches, which combine engineering, digital, analytical and organizational tools.

An author's method for prioritizing the restoration of damaged cultural heritage sites is proposed, which is based on a system of coefficients that, in particular, take into account the degree of destruction of the monument, its historical and cultural status, the level of authenticity of materials, the location in the city structure, the functional purpose of the object, the tourist and investment potential of the monument for the city, the nature of the ownership, the duration and cost of restoring the historical building. This method can be used in the work of state bodies and local governments to make management decisions on allocating funding to damaged historical buildings, as well as in the work of monument protection and design organizations. This part of the study also provides practical examples of the application of the mathematical model of the method on real objects of historical development in Odesa, in particular on the example of the Savior Transfiguration Cathedral and the Odesa Regional Philharmonic.

The fifth section considers the organizational and management mechanisms of the post-war restoration of the historical environment, formulates the principles of sustainable and authentic restoration.

Taking into account the level of cultural value, degree of damage, socio-economic significance and potential for further development, the need to differentiate the approach to establishing zones of the historical environment for priority intervention and work regulations within the historical fabric of the city is determined.

The role of state, municipal, and public structures in the system of monitoring the condition of monuments is analyzed. The need to create interdepartmental commissions that will deal with the problems of restoring the damaged historical environment and their work on a systematic basis is noted.

Possible models of financing post-war restoration are considered. In particular, the role of international organizations and governments in supporting restoration work is noted. The need to create a management body for the UNESCO World Heritage Site is emphasized. In the context of the distribution of areas of responsibility between participants in restoration activities, it is determined that a

rational model is the complementary participation of the state, donors and owners of historical buildings in activities related to the restoration of historical buildings after damage, in particular, public and donor funds can be directed to ensuring structural safety, emergency preparedness and restoration work, and the participation of owners will consist in co-financing operational and related activities.

Keywords: historical environment, historical development, historical buildings, territorial planning, spatial development, cultural heritage, protection of architectural monuments, protected areas, method of prioritizing the restoration of historical buildings, post-war reconstruction, urban restoration, reconstruction, blast wave, air blast, inspection of buildings and structures.

LIST OF PUBLICATIONS OF THE GRADUATE ON THE TOPIC OF THE DISSERTATION

Articles in scientific publications cited in the scientometric databases Scopus and Web of Science

1. Oleksandr KULIKOV, Tomasz Krotowski. Regeneration problems of the Odesa historical environment in the conditions of post-war reconstruction. International journal of conservation science Volume 16, Issue 2, 2025: 1139-1154 DOI: 10.36868/IJCS.2025.02.25 ISSN: 2067-533X

Articles in scientific publications included in the list of scientific professional publications of Ukraine of category "B"

1. Kulikov Oleksandr. Some issues of preserving world cultural heritage sites during wartime: a case study of the historic center of Odesa. – Urban planning and territorial planning, (89), pp. 388–403. DOI: 10.32347/2076-815X.2025.89.388-403 UDC: 711 P.388 – 403

2. Kulikov Oleksandr. Analysis of the historical roots of the city of Odesa and its urban planning concept – Spatial development: Scientific collection / Chief editor O. Shkuratov. – K., KNUCA, 2025. – Issue 14. – 502 p. DOI: 10.32347/2786-7269.2025.14.133-147 UDC: 711 P.133 – 147

3. Kulikov O.P. The priority assessment methodology for the restoration of damaged architectural monuments on the example of the city of Odesa – Urban development and spatial planning: Scien.-tech. journal / Chief editor M. Domin. – K., KNUCA, 2026. – Issue 91. – 674 p. DOI 91: <https://doi.org/10.32347/2076-815x.2026.91>
UDC: 711.11

Scientific works that confirm the approval of the dissertation materials

1. Oleksandr KULIKOV. Regeneration problems of the Odesa historical environment in the conditions of post-war reconstruction. Euroinvent International Conference on Innovative Research June 8-9, 2025. P.141
2. Kulikov O.P. Institutional tools for the restoration of war-damaged architectural monuments as part of the cultural heritage of Ukraine. International scientific and technical forum “Architecture, construction, design: production, informatization, management” November 24-25, 2025 KNUBA